

BOSNA I HERCEGOVINA
APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 o P 005707 13 Gž
Brčko, 21.08.2013. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE!

Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u vijeću sastavljenom od sudija Klaić Ilje, kao predsjednika vijeća, Lucić Josipe i Gligorević Ruže, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice K. Lj. iz B., zastupane po punomoćnicima Z. M. i S. M., advokatima iz B., protiv tuženih Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, zastupanog po zakonskom zastupniku Pravobranilaštvu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i Bosne i Hercegovine, koju zastupa zakonski zastupnik Pravobranilaštvo Bosne i Hercegovine, radi naknade štete, v. sp. 50.000,00 KM, odlučujući o žalbi tužiteljice i žalbama tuženih izjavljenim protiv presude Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 005707 09 P od 01.06.2012. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 21.08.2013. godine, donio je slijedeću

P R E S U D U

Žalba tužiteljice K. Lj. iz B. i žalbe tuženih Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i Bosne i Hercegovine se ODBIJAJU kao neosnovane i presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 005707 09 P od 01.06.2012. godine, u stavu prvom i stavu drugom izreke, POTVRĐUJE.

Presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 005707 09 P od 01.06.2012. godine, u stavu trećem izreke, kojim je odlučeno da svaka stranka snosi svoje troškove postupka, ostaje neizmijenjena.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 005707 09 P od 01.06.2012. godine (u daljem tekstu prvostepena presuda) odlučeno je kako slijedi:

„I Obavezuju se tuženi BRČKO DISTRIKT BIH i BOSNA I HERCEGOVINA, da tužilji LJ. K. kćeri B. iz B., na ime naknade nematerijalne štete solidarno isplate iznos od 4.000,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 03.05.2012. godine, kao dana presuđenja, pa do konačne isplate, sve u roku od 30 dana po pravosnažnosti presude, pod prijatnjom prinudnog izvršenja.

II Odbija se tužilja sa viškom tužbenog zahtjeva koji se odnosi na naknadu nematerijalne i materijalne štete, kao neosnovanim.

III Svaka stranka snosi svoje troškove postupka.“

Protiv navedene presude žalbe su blagovremeno izjavili tužiteljica i tuženi.

Tužiteljica prvostepenu presudu pobija u stavu drugom izreke i to zbog povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno „ili“ nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava. Predlaže da ovaj sud njenu žalbu uvaži i presudu prvostepenog suda „u pobijanom dijelu preinači tako što će u cjelini usvojiti tužbeni zahtjev tužiteljice ili joj dosuditi veći novčani iznos od dosuđenog te troškove prvostepenog parničnog postupka, sastava ove žalbe i takse na istu ili opreza radi da pobijanu presudu u tom dijelu ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovni postupak“.

Tuženi Brčko distrikt Bosne i Hercegovine prvostepenu presudu pobija u stavu prvom izreke i to zbog povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno „ili“ nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom ovom sudu da njegovu žalbu uvaži i prvostepenu presudu preinači tako da tužbeni zahtjev u odnosu na njega (Brčko distrikt Bosne i Hercegovine) odbije kao neosnovan, te obveže tužiteljicu da mu nadoknadi „neopravdano prouzrokovane troškove prvostepenog postupka i za sastav ove žalbe u iznosu od 1.267,50 KM“.

Tužena Bosna i Hercegovina prvostepenu presudu, također, pobija u stavu prvom izreke i to zbog povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene

materijalnog prava i predlaže da ovaj sud njenu žalbu uvaži i prvostepenu presudu „preinači ili pak ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje“.

Tuženi nisu odgovorili na žalbu tužiteljice, a tužiteljica u odgovoru na žalbe tuženih pobija istaknute žalbene razloge i navode i predlaže da ovaj sud žalbe tuženih odbije kao neosnovane.

Nakon što je ispitao prvostepenu presudu u smislu odredbe člana 330. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, br. 8/09 i 52/10, u daljem tekstu Zakon o parničnom postupku), ovaj sud je ocijenio da žalbe nisu osnovane i odlučio je kao u izreci ove presude iz razloga koji slijede:

Predmet parnice je zahtjev tužiteljice da sud obveže tužene da joj solidarno na ime naknade nematerijalne štete isplate iznos od 50.000,00 KM (prvobitno, tužbom je opredijeljen iznos na 100.000,00 KM, ali je u toku postupka ovaj iznos smanjen) i na ime naknade materijalne štete iznos od 1.000,00 KM, uzrokovane lišavanjem slobode (primarno zbog načina lišavanja slobode) i sprovođenjem istrage protiv nje, što je imalo za posljedicu suspenziju na radnom mjestu i vođenje disciplinskog postupka, zbog čega je trpila duševne bolove, a radi zaštite svojih prava u krivičnom i upravnom postupku je imala trošak nagrade advokatu čime je „pretrpila štetu u vidu troškova za rad advokata“.

Tuženi Brčko distrikt Bosne i Hercegovine se tužbenom zahtjevu tužiteljice u toku postupka pred prvostepenim sudom suprostavio prvo prigovorom pasivne legitimacije navodom da njegova odgovornost za eventualnu štetu ne egzistira jer su sve radnje u krivičnom postupku protiv tužiteljice, pa tako i hapšenje koje su izvršili pripadnici Policije Distrikta, učinjene na osnovu odluka organa Bosne i Hercegovine, a potom i prigovorom „preuranjenosti tužbe“ navodom da se tužiteljica prije podnošenja ove tužbe trebala prvo obratiti Pravosudnoj komisiji radi sklapanja sporazuma o naknadi štete, zatim, i prigovorom nenadležnosti suda u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine, dok je visinu tužbenog zahtjeva za naknadu nematerijalne štete osporio navodom da je postavljen „paušalno i previsoko“ u odnosu na stavove sudske prakse i usvojene kriterije za određivanje naknade koji su u primjeni u Distriktu.

Postavljenom tužbenom zahtjevu tužena Bosna i Hercegovina, tokom raspravljanja pred prvostepenim sudom se suprostavila navodom da su policijski službenici dana 28.05.2008. godine, privodeći tužiteljicu na

saslušanje, postupali u skladu sa odredbom člana 139. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, br. 3/03, 32/03, 26/04, 63/04, 13/05 i 48/05, u daljem tekstu Zakon o krivičnom postupku BiH) i da prema tužiteljici nije bio određen pritvor u istrazi, pa da stoga nema pravo na naknadu štete u smislu odredbe člana 436. Zakona o krivičnom postupku BiH, a osnovanost tužbenog zahtjeva osporavala je i zbog toga što tužiteljica nije postupila u skladu sa odredbom člana 437. Zakona o krivičnom postupku BiH i od suda Bosne i Hercegovine zahtijevala saopćenje o neopravdanosti lišenja slobode, dok je visinu tužbenog zahtjeva za naknadu nematerijalne štete osporila navodom da je „izvan vremena i prostora u kojem živimo, obzirom da je Bosna i Hercegovina jedna od najsiromašnijih država u Evropi“.

Odlučujući o tužbenom zahtjevu tužiteljice, polazeći od činjeničnih tvrdnji na kojima temelji svoj zahtjev i činjeničnih tvrdnji i argumenata kojima su tuženi osporili isti, a pozivajući se na rezultate rasprave:

da su dana 28.05.2008. godine, pripadnici Policije Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u suradnji sa službenim osobama Državne agencije za istrage i zaštitu, postupajući po naredbi suda Bosne i Hercegovine broj : X-KRN-07/454 od 26.05.2008. godine, zbog postojanja osnova sumnje da je tužiteljica sa drugim osobama počinila krivično djelo organizirani kriminal iz člana 250. stav 2. i 3. u vezi sa krivičnim djelom zloupotreba službenog položaja ili ovlaštenja iz člana 220. stav 3. Krivičnog Zakona Bosne i Hercegovine, izvršili pretres osobe – tužiteljice kao osumnjičene i pretres stana i pomoćnih prostorija u kojima tužiteljica živi, odnosno koje koristi,

da je tužiteljica istog dana od strane ovlaštenih službenih osoba lišena slobode u 05,45 sati,

da su u izvršavanju naredbe suda Bosne i Hercegovine učestvovali i pripadnici jedinice specijalne policije sa „fantomkama na glavama i dugim cijevima“, koji su bili raspoređeni na prostoru od njenog stana na trećem spratu, preko stubišta, pa do vozila koje je bilo parkirano ispred ulaza u zgradu,

da su tužiteljici prilikom privođenja stavljene lisice na ruke, usljed čega je privremeno bila izgubila svijest, a nakon što je povratila svijest i nakon što se obukla, sa liscama na rukama sproveli su je do prostorija Policije Brčko distrikta BiH, a potom i do prostorija Regionalne kancelarije Državne agencije za istrage i zaštitu u T.,

da je tužiteljica u prostorije Regionalne kancelarije Državne agencije za istrage i zaštitu u T. ispitana u svojstvu osumnjičenika od strane ovlaštenih službenih osoba i da je po završetku ispitivanja, u 18,45 sati puštena na slobodu,

da je zbog pokretanja istrage protiv nje, tužiteljica bila suspendirana sa radnog mjesta referent za osobna dokumenta u Pododjeljenju za osobna dokumenta, Odjeljenja za javni registar Vlade Brčko distrikta BiH i da je protiv nje bio pokrenut disciplinski postupak,

da je Tužilaštvo Bosne i Hercegovine naredbom broj Kt-424/07 od 13.01.2009. godine obustavilo istragu protiv tužiteljice i da je slijedom toga tužiteljica vraćena na posao, a isplaćene su joj i nadoknade plaće uskraćene usljed suspenzije,

da su u sredstvima javnog informiranja objavljene informacije vezane za postupak lišenja slobode i suspenziju tužiteljice sa radnog mjesta,

da se tužiteljica nakon lišavanja slobode u više navrata obraćala liječnicima za liječničku pomoć (liječnicima dr. sci. G. M., dr. P. Z., te okulisti i hirurgu, čiji nalazi su pročitani kao dokazi na glavnoj raspravi) i da je prema nalazu i mišljenju stalnog sudskog vještaka psihijatra – dr. P.M., koji je prvostepeni sud u potpunosti prihvatio nalazeći ga stručnim i detaljno obrazloženim, tužiteljica usljed lišenja slobode, te povrede časti i ugleda trpila duševne bolove koji se ispoljavaju jedinstveno i to: duševne bolove jakog intenziteta u trajanju od tri do pet dana, bolove srednjeg intenziteta u trajanju od tri mjeseca i bolove slabog intenziteta u trajanju narednih šest do osam mjeseci,

prvostepeni sud je prigovore tuženog Brčko distrikta Bosne i Hercegovine ocjenio neosnovanim i to:

prigovor mjesne nenadležnosti pozivom na odredbu člana 24. Zakona o parničnom postupku,

prigovor pasivne legitimacije „jer je u postupku privođenja tužiteljice učestvovala Policija Brčko distrikta BiH, a nadalje tokom postupka je utvrđeno da su nadležni organi Vlade BD BiH, tužiteljicu zbog navedenog događaja suspendovali sa posla, pokrenuli disciplinski postupak, da bi je nakon svega vratili na radno mjesto, a poslije svega prebacili na drugo radno mjesto“,

a prigovor „preuranjenosti tužbe“, odnosno prigovor da se tužiteljica prije podnošenja tužbe morala obratiti Pravosudnoj komisiji Brčko distrikta BiH sa zahtjevom za isplatu prouzrokovane štete „obzirom da su radnje sprovođenja tužiteljice, odnosno lišavanja slobode, sprovedene na osnovu odluke Suda BiH, a sve po zahtjevu Tužilaštva BiH, a ne po zahtjevu Tužilaštva BD BiH i odluke Osnovnog suda Brčko distrikta BiH“,

dok je prigovor tužene Bosne i Hercegovine, da tužiteljica nije postupila sukladno odredbi člana 437. Zakona o krivičnom postupku BiH prvostepeni sud uzeo u obzir kod odmjeravanja visine naknade nematerijalne štete,

i kod zaključka da se u konkretnom slučaju radi o „odgovornosti države odnosno njenih entiteta i Brčko distrikta BiH, koja odgovornost je regulisana bez obzira na krivicu pravnog lica – države i distrikta Brčko, čijom djelatnošću je prouzrokovana objektivna odgovornost i zasnovana isključivo na neosnovanom lišenju slobode“ i da je „pravo na naknadu štete po ovom osnovu regulisano Ustavom BiH, Evropskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, Protokola VII uz Evropsku konvenciju, Zakonom o krivičnom postupku Brčko distrikta BiH član 418., Zakonom o krivičnom postupku BiH član 436., Zakonom o obligacionim odnosima, član 200. jer je pravo na slobodu u slučaju neosnovanog lišenja slobode na najgrublji način povrijeđeno, pa takva osoba ima pravo na naknadu štete bez obzira što je lišenje slobode u određenom momentu bilo zasnovano na zakonu“, prvostepeni sud je sudio kao u stavovima prvom i drugom izreke svoje presude djelimičnim prihvatanjem tužbenog zahtjeva za naknadu nematerijalne štete i odbijanjem u potpunosti zahtjeva za naknadu materijalne štete budući da isti „nije potkrijepljen nikakvim pravno relevantnim dokazima koji bi posvjedočili u prilogu navedenoj vrsti i visini materijalne štete“, dok je odluku o troškovima, da svaka stranka snosi svoje troškove postupka, sadržane u stavu trećem izreke presude prvostepenog suda, zasnovao na „odredbama člana 119. stav 2. Zakona o parničnom postupku“.

Prema obrazloženju pobijane presude, kod odmjeravanja visine naknade nematerijalne štete dosuđene stavom prvim pobijane presude, koja naknada po ocjeni prvostepenog suda ne predstavlja reparaciju već moralnu satisfakciju radi uspostavljanja psihičke i emocionalne ravnoteže koja je postojala prije nastupanja štete, prvostepeni sud je uzeo u obzir „sve okolnosti slučaja: stres koji je doživjela prilikom lišavanja slobode i okolnosti pod kojima je lišena slobode (odvedena je sa liscama na rukama, a ranije nije bila nikada osuđivana), ugled koji je oštećena ranije uživala u svojoj

sredini, težinu i prirodu krivičnog djela koje joj je stavljeno na teret, vrijeme trajanja lišenja slobode i sve druge okolnosti koje su uticale na prirodu, težinu i trajanje psihičkih bolova“, zatim to da tužiteljica „nije dokazala činjenicu da se nakon neosnovanog lišenja slobode odnos sredine prema njoj promijenio, niti da je bilo ko moralno osuđuje zbog navedenih dešavanja“, te činjenicu da u cilju obeštećenja nije koristila institut rehabilitacije iz člana 437. Zakona o krivičnom postupku BiH (odnosno člana 419. Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta BiH).

Ovo su u bitnom razlozi zbog kojih je prvostepeni sud odlučio kao u izreci svoje presude.

Pobijajući presudu prvostepenog suda na način i iz razloga navedenih u obrazloženju ove presude, tužiteljica (koja žalbom pobija samo odluku o odbijajućem dijelu njenog zahtjeva za naknadu nematerijalne štete, dakle, u žalbom ne pobija odluku prvostepenog suda o njenom zahtjevu za naknadu materijalne štete) tvrdi da je prvostepeni sud povrijedio odredbe članova „3,5,7,8,236,239 i 245. Zakona o parničnom postupku“ jer je pravilnom ocjenom izvedenih dokaza, prije svega pravilnom ocjenom nalaza i mišljenja vještaka medicinske struke prvostepeni sud tužiteljici morao dosuditi viši iznos naknade nematerijalne štete, dok tuženi u izjavljenim žalbama ponavljaju činjenična i pravna osporavanja postavljenog tužbenog zahtjeva isticana tokom postupka pred prvostepenim sudom, konkretno, tuženi Brčko distrikt BiH istrajava na tvrdnji da je tužba tužiteljice trebala biti odbačena jer nije bilo prethodnog obraćanja organu uprave, da su organi Distrikta postupali po odlukama organa Bosne i Hercegovine, da tužiteljica nije bila pritvorena niti neopravdano osuđena slijedom čega nema pravo na traženu naknadu i da su po obustavi istrage tužiteljici u punom obimu vraćena prava iz radnog odnosa, a tužena Bosna i Hercegovina u žalbi ponovo naglašava da je cijeli postupak prema tužiteljici proveden zakonito, u skladu sa odredbom člana 139. Zakona o krivičnom postupku BiH, da tužiteljica nema pravo na naknadu štete po odredbi člana 436. Zakona o krivičnom postupku BiH jer nije bila pritvorena, već je zadržana na ispitivanju i potom puštena, te iznova ukazuje na, uvažavajući životni standard građana u Bosni i Hercegovini, visoko određenu naknadu nematerijalne štete.

Takve, međutim, tvrdnje ovaj sud nije mogao prihvatiti, nalazeći da je prvostepeni sud temeljem provedenih dokaza i utvrđenih činjenica tokom postupka pravilno zaključio da tužiteljici pripada naknada nematerijalne štete, koju naknadu su dužni solidarno tužiteljici isplatiti tuženi u iznosu određenom u stavu prvom izreke pobijane presude.

Naime, iako Zakon o krivičnom postupku BiH kao *lex specialis* u glavi XXXII (identično ovu materiju regulišu i odredbe Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine – „Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, br. 10/03, 48/04, 6/05, 14/07, 19/07, 21/07 i 2/08), propisujući postupak za naknadu štete, rehabilitaciju i ostvarivanje drugih prava osoba neopravdano osuđenih i neosnovano lišenih slobode, prije podnošenja tužbe sudu, nalaže obvezno obraćanje nadležnom ministarstvu Bosne i Hercegovine odnosno Pravosudnoj komisiji Brčko distrikta BiH (član 433. i 434. Zakona o krivičnom postupku BiH odnosno član 415. i 416. Zakona o krivičnom postupku BD BiH), što se odnosi i na ostale osobe kojima pripada pravo na naknadu štete, taksativno nabrojane članom 436. Zakona o krivičnom postupku BiH (odnosno 418. Zakona o krivičnom postupku Distrikta), po ocjeni ovog suda, to što se tužiteljica prije pokretanja ovog parničnog postupka nije obratila nadležnim organima uprave Bosne i Hercegovine, odnosno Distrikta, kod utvrđenih činjenica tokom postupka pred prvostepenim sudom, nema za posljedicu uskraćivanje prava na naknadu uzrokovane nematerijalne štete u postupku pred sudom.

Jer, uzrok konkretnoj šteti nanesej tužiteljici, na čemu je između ostalog tužbeni zahtjev i bio zasnovan, nije samo činjenica nezakonitog ili neosnovanog lišenja slobode (privođenja), već i način na koji su Policija Brčko distrikta BiH i Državna agencija za istrage i zaštitu, kao organi tuženih u ovoj parnici, postupali sprovodeći naredbu suda Bosne i Hercegovine.

Stoga i odgovornost postoji prema odredbi člana 172. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“, br. 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89 - u daljem tekstu Zakon o obligacionim odnosima), koja u stavu 1. propisuje da pravna osoba odgovara za štetu koju njezin organ uzrokuje trećoj osobi u obavljanju ili u vezi sa obavljanjem svojih funkcija, a vrsta obveze (odgovornosti) odnosno solidarnost na strani tuženih, kod utvrđene činjenice da su sprovodeći naredbu suda BiH, tužiteljicu lišili slobode organi i Brčko distrikta BiH i Bosne i Hercegovine (što se isčitava i iz tačke II naredbe suda Bosne i Hercegovine broj : X-KRN-07/454 od 26.05.2008. godine, koja se nalazi u spisu predmeta i kao dokaz je pročitana na glavnoj raspravi pred prvostepenim sudom), u ovoj parnici određena je pravilom sadržanim u stavu 1. odredbe člana 206. istog propisa, u kojoj stoji da za štetu koju je više osoba uzrokovalo zajedno svi sudionici odgovaraju solidarno.

Konkretna radnja, koja je po ocjeni ovog suda dostatna za dosudu tražene novčane satisfakcije, jeste neadekvatno postupanje prilikom lišenja slobode tužiteljice, odnosno način lišenja koji se ogleda u prisutnosti velikog

broja pripadnika specijalne jedinice koji su nosili „fantomke i duge cijevi“ (po neosporenoj tvrdnji tužiteljice osim u stanu i ispred zgrade bili su raspoređeni po stubištu od trećeg sprata pa do prizemlja) i utvrđenoj činjenici da je tužiteljica iz svog stana do službenih prostorija organa tuženih sprovedena sa lisicama na rukama, dakle, da su prema tužiteljici ovlaštene službene osobe kao pripadnici organa tuženih, prilikom privođenja bezrazložno (nepotrebno) upotrijebili silu (lisice su sredstva za vezivanje). Ovo stoga jer, u toku postupka pred prvostepenim sudom nije utvrđeno da je postojala opasnost od napada na službene osobe ili građane, odnosno da je bilo ometanja u radu, pokušaja bjekstva odnosno dovođenja u opasnost sebe ili drugih osoba ili bilo koji drugi za takvo postupanje opravdan razlog (niti su se u tom pravcu izjašnjavali tuženi, niti to proizilazi iz pismena sačinjenih od strane ovlaštenih službenih osoba, koja prate tok istražnog postupka prema tužiteljici, a kao dokaz su pročitana pred prvostepenim sudom), a kod ocjene da li je ili nije takvo postupanje bilo adekvatno (potrebno) značaj svakako treba dati i činjenicama da je tužiteljica ženska osoba, da je rođena 1952. godine, da je bila dugogodišnji radnik u Policiji i da nije prethodno osuđivana.

Pravo na slobodu, koje je u konačnom takvim radnjama tužiteljici grubo povrijeđeno, zaštićeno je po hijerarhiji u našoj državi najvišim pravnim aktima – članom II stav 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine i članom 5. u Bosni i Hercegovini direktno primjenljive Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda koja propisuje da svako ima pravo na slobodu i bezbjednost ličnosti i da niko ne može biti lišen slobode osim u istim članom taksativno nabrojenim slučajevima i u skladu sa zakonom propisanim postupkom, a svako ko je bio uhapšen ili lišen slobode u suprotnosti s odredbama ovog člana ima utuživo pravo na naknadu.

To znači da povreda ovog temeljnog prava svakog pojedinca, uspostavljenog na pretpostavci da je svaka osoba rođena slobodna i striktno determinisanog poštivanjem načela vladavine prava, postoji i u situaciji kada je lišavanje slobode zakonito odnosno u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom (kao što je u konkretnoj situaciji, budući da je postupanje naloženo naredbom suda Bosne i Hercegovine), ako je ono posljedica proizvoljnog korištenja ovlasti, u ovom slučaju neadekvatnom (nepotrebno) upotrebom sile.

Dakle, lišavanje slobode mora uvijek biti izuzetak s objektivnim opravdanjem i striktnim poštivanjem procedure, može trajati samo onoliko koliko je apsolutno neophodno i to samo ako se ista svrha ne može postići nekom drugom mjerom, u suprotnom bila bi obezvrijeđena proceduralna

garancija zabrane samovoljnog hapšenja i lišavanja slobode, a time i pravo na slobodu i sigurnost.

U skladu sa gore iznesenim, pokazuje se irelevantnim ukazivanje u žalbi tuženog Brčko distrikta Bosne i Hercegovine o nužnosti obraćanja organima uprave prije utuženja pred sudom, a paušalan karakter, sa aspekta utvrđenja odlučnih činjenica od kojih ovisi da li je došlo do povrede postulata prava slobode i sigurnosti ima ukazivanje u žalbi tužene Bosne i Hercegovine da je u konkretnom slučaju, prilikom lišavanja slobode i zadržavanja tužiteljice, postupljeno u svemu saglasno odredbi člana 139. Zakona o krivičnom postupku BiH.

Ispitujući pravilnosti odluke prvostepenog suda da tužene obveže da tužiteljici na ime naknade nematerijalne štete za pretrpljene duševne bolove zbog povrede prava na slobodu i sigurnost, koja naknada osnov ima u odredbi člana 200. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima, ovaj sud je vodeći računa o značenju povrijeđenog dobra i cilju kome naknada služi, ali i o tome da se njome ne pogoduje težnjama koje nisu spojive sa njezinom prirodom i društvenom svrhom, zaključio da iznos od 4.000,00 KM predstavlja adekvatnu novčanu satisfakciju.

Kao što je gore izloženo, povrijeđeno je jedno od osnovnih i najvažnijih ljudskih prava – pravo na slobodu i sigurnost, zbog čega je tužiteljica imala liječničkih tretmana (primarno kod liječnika neuropsihijatra) i što je uzrokovalo duševnu patnju u trajanju kako je to vještak medicinske struke u toku postupka pred prvostepenim sudom u svom mišljenju obrazložio, a to što nije korištena mogućnost rehabilitacije iz člana 437. Zakona o krivičnom postupku BiH ne utiče direktno na visinu dosuđene naknade, budući da taj institut predstavlja samo jedan od načina saniranja štete u situaciji kada je oštećenom šteta prouzrokovana u sredstvima javnog informiranja.

S tim u vezi, pri ocjeni visine naknade nematerijalne štete, ovaj sud je uzeo u obzir i ukazivanje u žalbi tužiteljice na pogrešno utvrđenje prvostepenog da se nakon lišenja slobode odnos sredine prema njoj nije promijenio, obzirom da takvo utvrđenje, kako to žalba tužiteljice sa pravom ističe nema uporište u provedenim dokazima tokom postupka pred prvostepenim sudom, prije svega kontradiktorno je sa nalazom vještaka koji je od strane prvostepenog suda u potpunosti prihvaćen kao stručan i objektivan. U tom pravcu, od strane žalbenog vijeća razmotreno je i isticanje u žalbi tužene Bosne i Hercegovine vezano za visinu prosječne plaće u Bosni i Hercegovini i otuda što, stavljajući u razmjeru gore obrazloženu povredu i sve okolnosti slučaja, adekvatna satisfakcija u ovoj situaciji jeste u rangi od

pet prosječnih mjesečnih plaća u Bosni i Hercegovini, takvo ukazivanje nije osnovano.

Konačno, navodi žalbe Brčko distrikta Bosne i Hercegovine koji se tiču vraćanja tužiteljice na posao nakon obustave istrage i isplate nadoknade plaće (tužiteljici uskraćene u periodu suspenzije), nemaju značaj za zakonito rješavanje ovog spora, jer te činjenice nisu odlučne sa aspekta odgovornosti tuženih za naknadu prouzrokovane nematerijalne štete usljed povrede tužiteljičinog prava na osobnu slobodu i bezbjednost.

Kako kod izloženog, nisu ostvareni žalbeni razlozi i navodi zbog kojih se prvostepena presuda pobija, a nisu učinjene ni one procesne povrede na koje sud pazi po službenoj dužnosti, valjalo je žalbu tužiteljice Knežević Ljubice iz Brčkog i žalbe tuženih Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i Bosne i Hercegovine kao neosnovane odbiti i presudu prvostepenog suda u pobijanom dijelu (stavu prvom i stavu drugom izreke) potvrditi, na osnovu odredbe člana 335. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, odnosno odlučiti kao u stavu prvom izreke ove presude.

Budući da žalbama parnične stranke nisu pobijale odluku o troškovima postupka sadržanu u stavu trećem izreke pobijane presude, odluka prvostepenog suda u tom dijelu je ostala neizmjenjena.

Na osnovu svega izloženog, odlučeno je kao u izreci.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Iljo Klaić